

ЩАСТЛИВИЯТ ПЪТ ОТ ДОМА ДО ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Биляна Вескова Николова¹, Атанаска Костадинова Каракехайова²

^{1,2}ДГ „Велимира“, гр. Пловдив

THE HAPPY ROAD FROM HOME TO KINDERGARTEN

Bilyana Veskova Nikolova¹, Atanaska Kostadinova Karakehayova²

^{1,2}Kindergarten „Velimira“, city of Plovdiv

Abstract: *Nowadays, one of the topical issues for teachers is to ensure effectiveness of the educational process, to look for tools, to influence the development of the child in the conditions of stay in the educational institution, successful socialization and self-improvement, realization. The privilege of the modern kindergarten is the well-established personality-oriented approach in the education of children. Nowadays, the concept of “interaction” leading to partnership and cooperation between kindergarten and family is increasingly working. This interaction is treated as qualitative, the kindergarten is responsible not only for the child, but also for his family. The family and preschool institutions are the most influential environment for formation and development. Parents are children’s first teachers. Guiding their little ones through basic skills that children will use through their lives, from eating and sleeping to talking and walking. Parents can be a teacher’s greatest ally, and it is the teacher who can guide them. Children’s success increases when parents are welcomed and respected as partners. This is our mission: children-parents-teacher. Harmony and love!*

Keywords: *kindergarten, education, family*

Динамиката на съвременното общество осигурява постоянен терен за иновации. Привилегия на съвременната детска градина е утвърденият личностно-ориентиран подход във възпитанието на децата. Днес все по-работещо е понятието „взаимодействие“, водещо до партньорство и сътрудничество между детската градина и семейството. Това взаимодействие се третира като качествена детска градина, която отваря врати не само за детето, но и за неговото семейство.

Целта на взаимодействието между родителската и педагогическата общности е постигане на партньорски отношения, които да активират заинтересоваността и участието на родителя в образователния процес. По този начин оказаната от учителя помощ се трансформира в самопомощ за конкретния родител. Критерии за партньорски отношения са педагогическите резултати, споделена отговорност и намалените конфликти и оплаквания на родителите. В случая партньорството се явява механизъм на успех – учителят разчита на своята компетентност и професионализъм, а родителят – на своята интуиция и родителска любов, които съчетани и взаимно допълващи се, намират проекция във възпитанието и образованието на детето [1].

Целите на взаимодействие се характеризират със следните задачи:

- взаимна информация между детската градина и семейството – децата наблюдават как родителите се интересуват;
- стимулиране на контактите между семейството и групата – отворени врати, празници, ден на...;
- актуализиране на семейното образование – здравословно хранене, позитивно детско поведение;

- подпомагане преодоляването на трудности във възпитанието на детето – заедно се обсъждат проблемните форми на поведение, среща с причини и решения за тяхното откриване и отстраняване;
- проучване на нови форми на взаимодействие – допитвания до родители, анкети, кутии за мнения и предложения, уважаване на тяхната индивидуалност, както и включване в образователния процес [1].

Особен интерес от формите на взаимодействие между родители и учители представляват тези, които визират различни позиции на родителите в процеса на сътрудничество:

- родителите като възпитатели – включването им в груповата дейност, заниманията и игрите, придружаване на групата при външни контакти, включване в годишното планиране, в планиране на мероприятия, в оформяне на кътове за игра, посещението на работно място на родител;
- родителите като заместници – обсъждане на целите и методите на работа, съвместно изготвяне на годишни и срочни задачи;
- родителите като застъпници – родители като представители на детските интереси.

Е. Събева споменава, че в съвременните форми на сътрудничество често се подценява един важен за детето момент – подготовката му за детското заведение. Затова е добре формите на взаимодействие да се делят на: форми на сътрудничество преди приема на детето в детското заведение, които са: първи контакт с родителя, уведомителен разговор, предварително посещение в групата – „Отворени врати“ и запознаване с учителите на групата, първоначална родителска среща (с психолог, ментор от детската градина):

- сътрудничество преди приема на детето на детска градина – първи контакт с родителите, предварително посещение на групата, редовни следобедни посещения, първоначална родителска среща, среща с психолог, анкета (с какво заспива, любима храна);
- сътрудничество след приема на детето на детска градина – разговори при посрещане и изпращане, анкети за родителите, информационно табло за родители, тематични беседи, изложби на детско творчество, участие на родители – Ден на пожарникаря, Ден на готвача, Ден на медицинската сестра, презентация на книги за родители [2].

Родителските срещи са инструмент за обмен на информация между семейство и институция и възможност за диалог между родители и учители. Родителят вече има не само правото да бъде информиран, а и възможността да бъде пряк участник в образователния процес.

Споделяме една различна родителска среща – въвеждайки член от семейството в живота, който кипи в детската градина, той става съпричастен в ежедневието на институцията. Наясно е с обстановката, с организацията, с отношението към неговото и другите деца, с проблемите, които възникват в групата.

Принципни правила при общуване с родителите:

- добронамереност и позитивност;
- открити разговори;
- спазване на поверителност по отношение на получена информация;
- обсъждане на индивидуални проблеми с родители на конкретно дете.

За да бъде една среща ползотворна, да се чувстват родителите уютно, да се провокира тяхната активност и да се пречупят стереотипите на говорещи и слушащи, срещата се провежда под формата на игри:

Цели: осигуряване на социална и познавателна подготовка, което да гарантира комуникативна компетентност на децата; споделена отговорност за развитието на детето чрез взаимодействие между детската градина и семейството.

Задачи: провокиране на родителите за идеи и мероприятия, свързани с възпитанието и образованието на децата в детската градина; партньорски отношения с родителите на базата на взаимно разбирателство.

Очаквани резултати: родителите да са предразположени към максимална активност и позитивност при изпълнение на основни задачи; взаимно разбирателство и партньорство в интерес на детето.

Предварителна подготовка: изготвяне на покана с дневния ред на родителската среща; създаване на приятелска атмосфера – столовете и масите са подредени в полукръг, така че всеки да бъде съпричастен, да се чувства удобно, да има зрителен контакт с останалите; предварителна подготовка на материали.

Сътрудничеството между родители и учители кара детето да се чувства двойно по-обичано и по-сигурно. Не по-малка е и ползата за родителя – възможността за общуване с педагогически компетентни лица, каквито предлага детската градина, подпомага родителя в сложния лабиринт, наречен предучилищно образование. Подобни контакти правят родителската общност по-сигурна и уверена в реализацията на възпитателната си функция и тази увереност се предава на детето.

Персонализирането на общуването учител-родител е израз на уважително отношение. Важен е принципът на толерантност, който изисква приемането на различията между хората. Съгласно прагматичния принцип комуникацията трябва да бъде ориентирана по посока на професионалния опит на родителя. Това стимулира родителската активност и готовност за действия в живота на децата от групата.

Във взаимодействието „педагог-родител“ водещи са интерактивните методи, както и рефлексивни методи на възпитание и образование като способи за самопознаване и саморазвитие.

Какви форми на взаимодействие между двете институции могат да се използват, за да се запази позицията на партньорство между тях за ефективно реализиране на образователно-възпитателния процес?

Формите на общуване с родителите могат да се разгледат в две групи – традиционни и нетрадиционни, иновативни. Традиционните форми могат да се систематизират в следните групи:

- индивидуални – посещения по домовете, беседи, кореспонденция, дневник на родителя, отчети, консултации, дискусии, семинари за родители, настоятелство;
- колективни – родителски събрания, родителски срещи, конференции, семинари, дискусии и отворени врати в детската градина.

Нетрадиционните форми на взаимодействие имат за цел да повишат педагогическата култура на родителите и да подобрят взаимодействието: „споразумение между семейство и педагогически екип“ - дава представа за очакванията и позицията на възпитателите и родителите, взаимните очаквания, права и задължения; стая на

семејството – естествено-битова възпитателна среда за общување между педагози, родители и деца, която дава възможност реално присување на родителот во детската градина; делови и ролеви игри – състезања между отборот на родителите и отборот на децата; организирање на ситуации на основата на игровата психотерапија за подобрување на процесот на общување и възпитание; образователни форми – тренинзи, презентации на книги за родители, изложби на детско творчество, учество на родителите во проучувања на възпитателниот потенцијал во семејството, оказување на признание – насърчување на активноста и оценка на педагогичките способности на родителот [3].

Взаимодействието между детската градина и семејството развива одношението между учители и родители, родители и деца и допринася за хармонична и позитивна атмосфера. Во нашата практика, работещи съвместни дейности, които използваме са:

- „Сутрешно раздвижување за здраве“, „Игри с пръсти“, „Йога практика“ – всички дейности са придружени с релаксираща и отпускаща музика;
- Приказка за „Добро утро“;
- „Сутрешен поздрав“;
- „Седмица на бащата“ - засаждане на дърво, рисување;
- „Седмица на професиите“ – всяка последна седмица од месецот се канят родители, които да презентират својата професија – архитект, инженер, стоматолог, лекар, фризьор и т.н.:
- Отбелязување на уникалноста на ден од календарот, чествување на меѓународни и световни дни – Ден на полицајот, Ден на пожарникарот, Ден на пчеларот, Ден на музиката, Ден на готвачот, Ден на Земята, Ден на водата, Ден на пријателството, Ден на доброто;
- Съвместни проекти с родители и изложби од изделия – „Златна есен“, „Къщички за птици“, „Кукерски маски“, „Фестивал на тиквата“, „Веселите зеленчуци“, „Еко изделия од рециклирани материјали“;
- Извънкласни заниманија – посещение на театар, парк, библиотека;
- Творческа работилничка – изработување на картички за мама, за семејството;
- Учество на родители во подготовка за празници – Коледа, Великден, Христијанското семејство.

Създавањето на комфорт, радостен, щастлив живот на детето е водеща цел во нашата практика. Присуствието на родителот во групата дава спокојствие на самиот него, на учителот, така и на децата. Дните на „отворените врати“ даваат възможност на родителите да усетат стилот на общување меѓу учители и деца, да се „вклучат“ во общувањето и дейноста на децата и учителите. Во тоа време имаат възможност слободно да посещаваат предучилишната институција, да обиколат всички помещения, да се запознајат со животот на детето во детската градина – како учи, общува со неговите учители и пријатели, можат сами да учествуваат во игри, заниманија и др. След крајот на посещението родителите споделят своето мислење во „Книга за впечатления“.

Предучилишното заведение подпомага не само възпитанието и образованието на детето, но е во помош на неговото семејство. Современата визија на детската градина се основа на иновираниот теорија на предучилишното възпитание. Самиот поим предучилишно възпитание се разбира како педагогичка интеракција, во која водещи се субект-субектните одношенија. Налице е и актуализирање на компонентите на системот – технологии и форми на организација. Навлезоха интерактивните методи, стимулирачки активноста на детето.

Ситуационната форма за организация на педагогическия процес мотивира детската креативност. Задължителният характер на подготвителната група в детската градина е недвусмислено доказателство за значимостта на предучилищния период в живота на детето.

Трансформациите в съвременното семейство и в предучилищния сектор дават основание да се потърсят алтернативи за промяна в общуването между субектите – детска градина и семейство. Доскоро се твърдеше, че специалистите знаят по-добре от родителите какво е нужно и полезно за образованието и възпитанието на децата им. Приемаше се за нормално основната част от деня си децата да прекарват в институции и там за тях да се грижи квалифициран персонал, който да даде нужното образование и възпитание, докато родителите са на работното си място. Все повече хора осъзнават, че този модел е порочен, че лишава родителя от активна роля в отглеждането на собственото му дете, че противопоставя семейството на учебното заведение, че се къса връзката между семейството и детската градина. Процесите, които протичат на едното и другото място, нямат връзка помежду си, а детето не успява да получи необходимото цялостно възпитание и образование. Родителите не са професионални педагози, но чрез процеси на поднасяне на педагогическа информация, те са способни да осъзнаят конкретни възпитателни ситуации и начини за разрешаването им, да усвоят позитивни модели на родителско поведение и да изградят увереност у себе си като възпитатели. За да се преодолее тази пропаст между дома и детското заведение, е необходимо учители и родители да работят заедно, в партньорство, да споделят информация, идеи, мнения, да вземат заедно важните решения, които касаят децата, да споделят грижата за тях [1].

В нашата страна се подхожда оптимистично към създаването на съвременен модел на взаимодействие „семейство - детска градина“. Схващането, че включването на семейството в цялостната програма за образование и възпитание на децата е от съществено значение за оптимизиране на процеса. Затова се променя и типът отношения – от „педагог-дете“ се трансформират в „педагог-дете-родител“ с цел постигане на партньорски отношения, които да активират и участието на родителя в педагогическия процес.

Литература

[1] Организация на предучилищното образование, „Взаимодействие семейство – детска градина“, „РААБЕ“, 2018

[2] Събева, Е., „Иновационни акценти в диадата детска градина – семейство“, Научна конференция с международно участие Бургас, 2011

[3] Вълва, И., „Съвременни аспекти на взаимодействие – семейство-детска градина“, списание „Педагогика“, 2016

За контакт с автора:

Биляна Николова

e-mail: b.nikolova@dg-velimira.com

Атанаска Каракехайова

e-mail: a.karakehayova@dg-velimira.com